პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

ლელო

1971 წ.
№ 176
(4426)
2 სექტემბერი,
ხუთშაბათი.
ფასი 2 კაპ.

საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოსთან არსებული ფიზკულტურისა და სპორტის კომიტეტისა და პროფკავშირთა რესპუბლიკური საბჭოს ორგანო

ЛЕЛО Орган Комитета по физической культуре и спорту при Совете Министров ГССР и республиканского Совета профсоюзов

გაზეთი გამოდის
1934 წლის
18 აპრილიდან

ეროვნული ბიბლიოთეკა

რეკორდები

ლანდსკრუნა, 31 აგვისტო. ევროპის მოცურავეთა თასის ფინალური ტურნირის მონაწილეთა უმეტესობამ შვეციის ამ ქალაქში გადმოინაცვლა და საერთაშორისო ტურნირში ჩაება. კარგად იასპარეზა ევროპის რეკორდსმენმა ჰ. ფასნაჰტმა (გფრ), რომელმაც 200 მეტრზე ბატერფლაით მსოფლიო რეკორდი დაამყარა — 2.03,3. მან 0,6 წამით „გაუსწრო“ მ. სპიტცის (აშშ) მიერ ამ რამდენიმე დღის წინ დამყარებულ რეკორდს.

მიზანს სხვადასხვა გზით აღწევენ

სოფია, 31 აგვისტო. თავისუფალი სტილის მოჭიდავეთა მსოფლიო ჩემპიონატში, ისე როგორც ყველა დიდ საერთაშორისო ტურნირში, ფავორიტები მიზნის მისაღწევად სხვადასხვა გზით მიდიან. ზოგისთვის ეს გზა უაღრესად მომქანცველია, ზოგისთვის — მუხთალი. არიან ბედით გათამამებულნიც, რომლებიც სხვებზე უფრო მარჯვედ აღწევენ საწადელს. მაგრამ საჭიდაო ოლიმპისკენ მიმავალი ბილიკები, როგორც წესი, არასდროსაა უეკლო და არხეინად გასავლელი.

კიეველმა იური გუსოვმა ზედ სტარტზე, მეორე წრეშივე იწვნია მარცხის სიმწარე, მაგრამ ამ 30 წლის გამოცდილმა ათლეტმა ბრწყინვალედ ჩაატარა მომდევნო ბრძოლები და სხვებზე ადრე მიიღო ოქროს მედალი.

მსოფლიოს ექს-ჩემპიონ შოთა ლომიძეს — ბულგარეთის დედაქალაქში ყველაზე პოპულარულ მოჭიდავეს, ფინალში ფრეც ჰყოფნიდა. ფრე ხელს აძლევდა მონღოლ ბაიანმუნხსაც, რომლის მთავარი საზრუნავი ბულგარელი ტოდოროვის ჩამოტოვება და ვერცხლის მედლის მიღება იყო. შეხვედრა მშვიდობიანად დამთავრდა და ყველამ თავისი წილი მიიღო. ლომიძემ, რომელმაც ავადმყოფობის გამო ფაქტიურად მთელი წელი უქმად გაატარა, დაიბრუნა უმაღლესი ტიტული.

ექვსჯერ გამოვიდა ხალიჩაზე 23 წლის თბილისელი სტუდენტი ლევან თედიაშვილი. ექვსჯერ დატოვა მან სარბიელი მაყურებლების ტაშის გრიალში. ქართველმა ჩემპიონმა 5 ბრძოლა ვადამდე დაამთავრა და ჩემპიონატის თავისებური რეკორდიც დაამყარა: ბოლო შეხვედრაში გერმანელ ჰ. შტოტმაისტერთან იგი, ფაქტიურად, უკვე ჩემპიონი იყო, მაგრამ მეტი დამაჯერებლობისთვის მეტოქე ამჯერადაც დაამარცხა (ქულებით). შტოტმაისტერი ხელწამოსაკრავი ათლეტი როდია. იგი ევროპის შარშანდელი ჩემპიონია და ლევანის საბრძოლო ნუსხა ამ გამარჯვებამ განსაკუთრებით დაამშვენა.

შარშანწინ მარ-დელ-პლატის მსოფლიო ჩემპიონატის შემდეგ მახაჩყალელი ზაგლავ აბდულბეკოვი შეცდომით ჩემპიონად გამოაცხადეს. დაშინებული სპორტსმენი სოფიაში დიდხანს არ იღებდა მილოცვებს და მხოლოდ მაშინ გახსნა შუბლი, როცა მკერდზე ოქროს ელვარება იგრძნო.

ალექსანდრე მედვედმა ერთის გარდა ყველა ბრძოლა მოიგო. თავის ძველ მეტოქესთან, ბულგარელ ო. დურალიევთან იგი ტრადიციულ ფრეს დასჯერდა.

ოქროს 5, ვერცხლისა და ბრინჯაოს თითო მედალი — ეს მართლაც ბრწყინვალე წარმატებაა, მაგრამ იმის თქმა, თითქოს საბჭოთა ნაკრებში ყველაფერი რიგზეა, არ შეიძლება. მწვრთნელთა და სპეციალისტთა სამართლიან შეშფოთებას იწვევს ჩავარდნა უმჩატეს და ქვემსუბუქ წონებში. მოსკოველმა რომან დმიტრიევმა ყველაზე დაბალწონიან ათლეტთა ტურნირში მხოლოდ V ადგილი დაიკავა. უსარგებლო ექსპერიმენტი გამოდგა სოფიაში კიეველი ვლადიმერ ჩერტკოვის წაყვანა. სსრ კავშირის ხალხთა V სპარტაკიადაში ქვემსუბუქი წონის ათლეტთა ტურნირი ტ. ალიბეგაშვილმა მოიგო, მაგრამ მწვრთნელებმა რატომღაც უპირატესობა უკრაინელს მიანიჭეს. და აი, შედეგიც: ჩერტკოვმა V-VI ადგილები გაიყო პოლონელ ზ. იაძინსკისთან.

* * *

ჩემპიონატის ურიცხვ სტუმრებსა და ბულგარელ გულშემატკივრებს ტურნირის დამთავრების შემდეგ გააცნეს სამბო. სსრ კავშირის რვაგზის ჩემპიონის ო. სტეპანოვისა და ბულგარეთის სამბისტთა სახელმწიფო მწვრთნელის ი. სტანკოვის ორთაბრძოლამ ჭეშმარიტად მოხიბლა მაყურებელი.

ახლა კი მკითხველს ვთავაზობთ შარშანდელი და წლევანდელი ჩემპიონატების პრიზიორთა ცხრილებს (ქვეყნების მიხედვით).

	1970 წ.			1971 წ.		
	I	II	III	I	II	III
სსრ კავშირი	4	—	1	5	1	1
ირანი	3	1	1	2	1	1
ბულგარეთი	—	3	1	1	2	3
აშშ	1	2	2	1	1	1
იაპონია	1	3	1	1	—	1
მონღოლეთი	—	—	1	—	2	1
რუმინეთი	—	—	1	—	1	1
პოლონეთი	—	—	—	—	1	1
გდრ	—	—	1	—	1	—
თურქეთი	1	—	1	—	—	—
სამხრეთ კორეა	—	1	—	—	—	—

როგორც ცხრილიდან ჩანს, სოფიის ჩემპიონატში წარმატებას ძირითადად სოციალისტური ქვეყნების ათლეტებმა მიაღწიეს. მათ მეტნაკლებად გააუმჯობესეს შარშანდელი შედეგები. განსაკუთრებით გამოიჩინეს თავი ბულგარეთისა და მონღოლეთის მოჭიდავეებმა (არაფერს ვამბობთ საბჭოთა ათლეტებზე, რომლებსაც ასეთი წარმატებისთვის არასდროს მიუღწევიათ).

დათმეს პოზიციები ირანელებმა, იაპონელებმა და შეერთებული შტატების წარმომადგენლებმა, მაგრამ ყველაზე მოულოდნელი ის იყო, რომ ვერც ერთი თურქი და კორეელი მოჭიდავე პრიზიორთა შორის ვერ მოხვდა.

აი, როგორ გამოიყურება პრიზიორთა სამეულები:

48 კგ. 1. ჯავადი (ირანი), 2. ქამსრამი (მონღოლეთი), 3. ნიკოლოვი (ბულგარეთი).

52 კგ. 1. გხრბანი (ირანი), 2. ბაევი (ბულგარეთი), 3. ნასრულაევი (სსრ კავშირი).

57 კგ. 1. იამასიდა (იაპონია), 2. ბემი (აშშ), 3. ხოლოგდორი (მონღოლეთი).

62 კგ. 1. აბდულბეკოვი (სსრ კავშირი), 2. სიადაბასი (ირანი), 3. აბე (იაპონია).

68 კგ. 1. გეიბლი (აშშ), 2. კაზახოვი (სსრ კავშირი), 3. ჰუსეინოვი (ბულგარეთი).

74 კგ. 1. გუსოვი (სსრ კავშირი), 2. ამბრუში (რუმინეთი), 3. ფარხანდუსტი (ირანი).

82 კგ. 1. თედიაშვილი (სსრ კავშირი), 2. შტოტმაისტერი (გდრ), 3. იორგა (რუმინეთი).

90 კგ. 1. პეტროვი (ბულგარეთი), 2. კურჩევსკი (პოლონეთი), 3. ჰელიქსენი (აშშ).

100 კგ. 1. ლომიძე (სსრ კავშირი), 2. ბაიანმუნხი (მონღოლეთი), 3. ტოდოროვი (ბულგარეთი).

მძიმე. 1. მედვედი (სსრ კავშირი), 2. დურალიევი (ბულგარეთი), 3. მაკოვეცკი (პოლონეთი).

* * *

სურათზე: მსოფლიოს შვიდგზის ჩემპიონი ა. მედვედი.

მ. ზარგარიანის ფოტო.

ჩემპიონებს — საპატიო წოდებები

სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოსთან არსებულმა ფიზიკური კულტურისა და სპორტის კომიტეტმა სპორტის დამსახურებული ოსტატის წოდება მიანიჭა თავისუფალ ჭიდაობაში სოფიის მსოფლიო ჩემპიონატის გმირებს: ზაგალავ აბდულბეკოვს (მახაჩყალა, „დინამო“), იური გუსოვს (კიევი, საბჭოთა არმია) და ლევან თედიაშვილს (თბილისი, „განთიადი“).

* * *

სსრ კავშირის დამსახურებული მწვრთნელის წოდება მიენიჭა ლ. თედიაშვილის მწვრთნელს, სპორტის დამსახურებულ ოსტატ ვახტანგ ბალავაძეს.

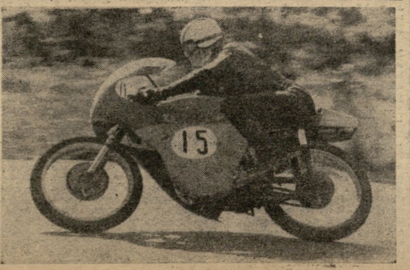

საბჭოთა ქვეყნის სხვადასხვა ქალაქში ოთხ ეტაპად გათამაშდა მოტოციკლისტთა საკავშირო ჩემპიონატი საგზატკეცილო წრიულ რბოლაში. ტალინში გამართულმა მეოთხე, დასკვნითმა ეტაპმა გამარჯვებულები გამოავლინა. ტრასაზე 150 საუკეთესო მრბოლელი გამოვიდა.

„125-ანების“ კლასში ქალთა შორის ოქროს მედალი მოიხვეჭა „ესტსელხოზტეხნიკის“ რაკვერეს რაიონული განყოფილების შოფერმა ლ. ტულმა, რომელსაც ამ სურათზე ხედავთ ასპარეზობისას.

ვ. გორბუნოვის ფოტო (საქდესი).

სსრ კავშირის პირველობა ფეხბურთში

II ლიგა IV ზონა

გათამაშების ცხრილი

მდგომარეობა 1 სექტემბრისთვის

	თ.	მ.	ფ.	წ.	ბ.	ქ.
„მეტალურგი“ (რუსთავი)	26	15	9	2	43—13	39
„მეტალურგი“ (ლიპეცკი)	27	15	8	4	42—15	38
„სპარტაკი“ (კოსტრომა)	27	10	12	5	38—21	32
„ტრუდი“ (ვორონეჟი)	27	10	9	8	38—28	29
„დინამო“ (ბათუმი)	27	7	15	5	21—18	29
„სატურნი“ (რიბინსკი)	27	12	5	10	28—30	29
„მოტორი“ (ვლადიმირი)	26	9	10	7	26—24	28
„მერცხალი“ (მახარაძე)	26	9	10	7	20—24	28
„ხიმმაშლოვეცი“ (პენზა)	26	9	8	9	21—20	26
„სპარტაკი“ (რიაზანი)	27	9	8	10	24—25	26
„კოლხეთი“ (ფოთი)	26	8	10	8	22—27	26
„დინამო“ (სოხუმი)	27	8	9	10	32—34	25
„ხიმიკი“ (ნოვომოსკოვსკი)	26	8	9	9	21—25	25
„დილა“ (გორი)	27	7	11	9	36—41	25
„სპარტაკი“ (სარანსკი)	27	9	7	11	22—28	25
„მეშახტე“ (ტყიბული)	27	9	7	11	33—41	25
„დინამო“ (ვოლოგდა)	27	8	7	12	17—36	23
„მაშინოსტროიტელი“ (პოდ.)	27	7	8	12	26—34	22
„დინამო“ (კიროვი)	27	5	8	14	21—31	18
„სპარტაკი“ (ტამბოვი)	27	5	6	16	15—31	16

იაშინის საპატივცემლოდ, იაშინის მონაწილეობით

მილანი, 1 სექტემბერი (საქდესი). გამოჩენილმა საბჭოთა მეკარემ ლ. იაშინმა აქ ითამაშა მისდამი მიძღვნილ მატჩში ვეტერანთა მსოფლიო ნაკრების შემადგენლობაში ყოფილი იტალიელი ვარსკვლავების წინააღმდეგ.

გულშემატკივრებმა იხილეს თამაში, რომელიც ნამდვილად შეეფერებოდა მათ, ვინც მინდორზე გამოვიდა. მსოფლიო ნაკრებმა ასეთი შემადგენლობით ითამაშა: იაშინი, ვირჯილიო (პორტუგალია), ბაქსტერი (შოტლანდია), პიკოკი (ჩრდილოეთ ირლანდია), კოლერი, ოცვირკი (ავსტრია), გარინჩა (ბრაზილია), კოლუნა (პორტუგალია), ვინიციო, ტოსტაო (ბრაზილია), ჰენტო (ესპანეთი). იტალიის გუნდში იყვნენ: სარტი, რობოტი, კასტელეტი, ბოლჩი, მალდინი, ლოზი, მორა, ანჯელილო, ფირმანი, სივორი, პასკუტი.

მატჩი მოიგეს იტალიელებმა — 4:2. ანგარიში მე-9 წუთზე გახსნა ტოსტაომ, ცოტა ხნის შემდეგ კი ფირმანიმ საპასუხო გოლი გაიტანა. შემდგომში წინ გავიდნენ იტალიელები (პასკუტი), მაგრამ იმავე ტოსტაომ 34-ე წუთზე თანაფარდობა აღადგინა — 2:2.

მეორე ტაიმში პიკოკმა საკუთარ კარში ჩაჭრა ბურთი, შემდეგ კი ბარიზონმა, რომელმაც შეცვალა ერთ-ერთი იტალიელი, სტუმართა კარში კიდევ ერთი ბურთი გაგზავნა — 4:2.

მაყურებლებმა იაშინი ტაშით დააჯილდოვეს. მიუხედავად „მისი“ გუნდის დამარცხებისა, საბჭოთა მეკარემ მაღალი ოსტატობა გამოამჟღავნა.

მეორე ტაიმში მსოფლიო ნაკრების შემადგენლობაში ითამაშეს, აგრეთვე, კოენმა (ინგლისი), ნორაკმა (ავსტრია), ბონიფაციმ (საფრანგეთი), დე სილვამ (ბრაზილია).

ჩემპიონატი „გადადის“

პარიზი, 1 სექტემბერი. ადგილობრივ ცემენტის ტრეკზე (446 მ) გამართული მსოფლიო ჩემპიონატის პირველ ეტაპზე საბჭოთა ველოსიპედისტებმა ოქროს 3 და ვერცხლის 2 მედალი მოიხვეჭეს (გაგახსენებთ: ოქრო ხვდათ ე. რაპს, გ. ცარიოვასა და თ. გარკუშინას, ვერცხლი — ს. კრავცოვსა და გ. ერმოლაევას).

შეჯიბრების ბოლო დღეს გამოდევნებით გუნდური რბოლის საბჭოთა ოსტატებმა ნახევარფინალში იწვნიეს მარცხის სიმწარე გდრ-ის კვარტეტისგან. გამარჯვებულმა გუნდმა 4 კმ 4 წუთსა და 28,21 წამში დაფარა. საბჭოთა ნაკრები უმთავრესად სამი ველოსიპედისტით იბრძოდა, ვინაიდან საბურავის გახვრეტის გამო რაპი რბოლას გამოეთიშა. გუნდის დრო 4.34,67. სსრ კავშირის წარმომადგენლებმა III ადგილისთვის ბრძოლაც წააგეს (4.34,15) გფრ-ის ველოსიპედისტებთან (4.32,69).

მსოფლიო ჩემპიონის წოდება იტალიელთა ოთხეულმა მოიგო— 4.30,73.

ახლა ველოსიპედისტთა მსოფლიო ჩემპიონატი შვეიცარიის ქალაქ მენდრეზიოში „გადადის“, სადაც საგზატკეცილო რბოლის ოსტატები გააჩაღებენ ბრძოლას. მათი პირველი სტარტი 2 სექტემბერს გაიმართება.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

50 საქართველოს ალკკ

დიდების გზებზე

რუსთავში დაბრუნდა სპარტაკელ ტურისტთა ჯგუფი. სპარტაკელებმა დაამთავრეს ლაშქრობა საბჭოთა ხალხის საბრძოლო დიდების ადგილებში. დღეს ვაქვეყნებთ დასკვნით რეპორტაჟს ამ ლაშქრობის შესახებ.

მეოთხე დღე. ორშაბათი, 23 აგვისტო. მაშ ასე, ჩვენ თორმეტნი დავრჩით. საბაგირო გზით ჩვეტი „დავიპყარით", მერე კი ქვეითად დავეშვით. ამინდი მზიანია, ცოტა აცხუნებს კიდეც. დავათვალიერეთ დაღუპულ მეომართა ძეგლები. ჩრდილოეთის თავშესაფარში ვისაუზმეთ და გავემართეთ დონღუზ-ორუნის უღელტეხილის დასალაშქრავად. გზა თოვლიანია, შთაბეჭდილება — შესანიშნავი. გზად ავტომატის ნამსხვრევები, ტყვიამფრქვევის ვაზნები გვხვდება. შინ ახლა მე ტყვიამფრქვევის ვაზნა მაქვს, რომელიც 1941 წლით არის დათარიღებული. ჩემი ხნისა ყოფილა ეს ვაზნა... მთავარი ბრძოლები კი აქ 1943 წელს გაჩაღდა. გერმანელებმა თავიანთი დიდი ძალები — საგანგებო ალპიური მსროლელები აამოქმედეს. მაგრამ მათ წინ აღუდგნენ ქართული დივიზიის მებრძოლები და გერმანელები უკუიქცნენ.

თოვლზე სვლა ჭირს, ხშირად სხლტება ფეხი. ფინიშზე რ. ფაჩულია და მე დავწინაურდით. და აი, უღელტეხილი ჩვენს ქვემოთაა. ვპოულობთ ბარათს: „რიაზანის სამეცნიერო-ტექნიკური ინსტიტუტის ტურისტთა ჯგუფმა 23 აგვისტოს 12 საათსა და 30 წუთზე გაიარა უღელტეხილი დონღუზ-ორუნი (1-ა). 3110 მ".

აქ ბევრ ტურისტულ ჯგუფს გაუვლია, რასაც ადასტურებს დატოვებული ვიმპელები. ჩვენც დავტოვეთ ბარათი და თავქვე დავეშვით. ძალიან დავიღალეთ. და აი,- მწუხრის პირს, როცა უკვე 20 კილომეტრი გვქონდა გავლილი, ბანაკი გავშალეთ.

მეხუთე დღე. სამშაბათი, 24 აგვისტო. ნაკრას სამხრეთ თავშესაფარში ვართ. თავშესაფრამდე გზა მართლაც წარმატი იყო. აქ შევხვდით სვერდლოვსკელ ტურისტებს. სადილის შემდეგ ტბაში ვიბანავეთ, საღამოს კი ფრენბურთი ვითამაშეთ.

მეექვსე დღე. ოთხშაბათი, 25 აგვისტო. საუზმის შემდეგ სოფელ ნაკრას მივაშურეთ, საღამოს კი მესტიას მივაღწიეთ. აქ ჩვენ პირველი შემოგვხვდა მარო ტყავაძე.

მეშვიდე დღე. ხუთშაბათი, 26 აგვისტო. „ვინც ზემო სვანეთში არ ყოფილა, მას საქართველო არ უნახავს", — ასე ამბობენ მესტიაში. და მართლაც, პირქუში უშბა, სვანური კოშკები, კამკამა ჰაერი, დიდებული ხალხი ხომ ამას ადასტურებენ. ძალიან სტუმართმოყვრულად შეგვხვდნენ. მესტიის რაიონის ფიზიკური კულტურისა და სპორტის კომიტეტის თავმჯდომარემ ნ. გვარლიანმა და კომკავშირის რაიკომის მეორე მდივანმა, [illegible] მოთხილამურემ ბ. კახიანმა „კლდის ვეფხვის" მ. ხერგიანის სახლში მიგვიყვანეს. აქ კიდევ ერთხელ დავრწმუნდით, რა უშიშარი იყო დაუვიწყარი მიხეილ ხერგიანი. ვიყავით ამ გამოჩენილი სპორტსმენის საფლავზე და მდუმარებით ვეცით პატივი მის ხსოვნას. საფლავი ხის მესრითაა დაცული. უნებურად გავიფიქრე, რომ ამ ლეგენდარული მთამსვლელის ხსოვნა მეტ პატივისცემას იმსახურებს. უკვე ორი წელი გავიდა და აქ შესაფერისად არ არის მოწყობილი საფლავი: არც მიუსტია დადგმული, არც რაიმე სხვა განსაკუთრებული სამახსოვრო...

სვანეთი გაბედული და უშიშარი მთამსვლელების მხარეა. და იმან გაგვაკვირვა, რომ მესტიაში ალპინისტური სპორტსკოლა არ არსებობს. უფრო მეტიც, აქ ერთი ჯგუფიც კი არ არის შექმნილი. მართალია, მესტიაში მთამსვლელობის ხუთი სპეციალისტი ცხოვრობს (მათ 1970 წელს ალპინიზმის სპეციალობით დაამთავრეს საქართველოს ფიზკულტურის ინსტიტუტი), მაგრამ მათგან მხოლოდ ერთი — ვ. რატიანი მუშაობს ბავშვთა სპორტსკოლაში. იგი იქ ნორჩებს სათხილამურო სპორტში აოხტატებს. მესტიაში მთამსვლელობას მეტი ყურადღება რომ უნდა მიექცეს, ზემონათქვამიდანაც კარგად ჩანს...

მერვე დღე. პარასკევი, 27 აგვისტო. გვიან ღამით ზუგდიდს ჩავედით.

მეცხრე დღე. შაბათი, 28 აგვისტო. სტუმართმოყვრულად შეგვხვდა ზუგდიდის საქალაქო პარტიული კომიტეტის პირველი მდივანი ა. ქირია. მან გვირჩია დაგვეთვალიერებინა ენგურჰესის მშენებლობა. ეს საკავშირო მასშტაბის კომკავშირული მშენებლობა 1975 წელს დამთავრდება. აქ შრომობენ ახალგაზრდები, რომლებიც ჯანღონეს არ ზოგავენ იმისთვის, რათა პირნათლად შეასრულონ ჩვენი პარტიისა და მთავრობის დასახული ამოცანები.

აქაურ მშენებელ ახალგაზრდებს სპორტიც იტაცებთ. სოფელ საბერიოში მოუწყვიათ შესანიშნავი ფეხბურთის მინდორი, რამდენიმე სპორტული მოედანი, ღია საცურაო აუზი. ჩვენ ენგურჰესის VII საზაფხულო სპარტაკიადის დასკვნითი სტარტების მოწმენი გავხდით. ამ დიდმა შეჯიბრებამ 2300 მონაწილე მიიზიდა, რომელთაგან 350-მა პირველად შეასრულა სათანრიგო მოთხოვნები. აი, რამდენიმე მათგანიც, რომლებმაც ეს ნორმატივები შეასრულეს: საბჭოთა კავშირის უმაღლესი საბჭოს დეპუტატი, გამყვანი შ. აბაკელია (თავისუფალი და კლასიკური ჭიდაობა), მემანქანე რ. ფლოტოვა (კალათბურთი), შემდუღებელი ი. ფილატოვი (მაგიდის ჩოგბურთი) და სხვ.

გამოირკვა, რომ დღეს ორი ზეიმი გველის. აი, რა გვიამბო პირველი მედღეობის შესახებ 67 წლის მ. ტყაბაძემ: „1923 წლის 28 აგვისტოს, ჩვენ, 18 სპორტსმენმა, პროფესორ გიორგი ნიკოლაძის ხელმძღვანელობით მყინვარწვერი დავლაშქრეთ. ეს იყო საბჭოთა კავშირში პირველი ალპინისტური ასვლა".

ახლა მეორე მედღეობის შესახებ. ეს გახლავთ ჩვენი ლაშქრობის ხელმძღვანელი, მეტალურგიული ქარხნის მუშაკი გ. კობიძე. მას ამ დღეს 45 წელი შეუსრულდა, რომელთაგან 11 წელი მთამსვლელობას დაუთმო. ჩვენ იმ დღეს საბჭოთა ალპინიზმის დაბადების დღეცა და ჩვენი მოლაშქრეების თავკაცის დაბადების დღეც ზეიმით აღვნიშნეთ.

მეათე დღე. კვირა, 29 აგვისტო. ამ დღეს გავეცანით ზუგდიდს. ვიყავით მუზეუმში, პარკში, დავათვალიერეთ სტადიონი.

მეთერთმეტე დღე. ორშაბათი, 30 აგვისტო. სახემერუჯულები, დაქანცულები და მდიდარი შთაბეჭდილებებით აღსავსენი რუსთავში დავბრუნდით.

ვ. ბუკინი.

(ჩვენი სპეც. კორ.).

• • •

ხურათებზე: უკან დარჩა დონღუზ-ორუნის უღელტეხილი; ენგურჰესის № 1 უბნის სამუშაოთა მწარმოებელი გ. სვანიძე მოლაშქრეებს მშენებლობის საქმიანობაზე მოუთხრობს.

ავტორის ფოტო.

მათი არდავიწყებისა იყოს!..

ქართული სპორტის ერთი ლეგენდა

მის სამუშაო ოთახში რომანტიკული ატმოსფერო სუფევს: წიგნის თაროები, დაობლებული ფორტეპიანო, მრავალფეროვანი ფირფიტები... აქ უცხოვრია ზედმიწევნით საინტერესო კაცს, აქ გაუტარებია სიჭაბუკის წლები, აქვე გამოსთხოვებია ძალიან ლამაზ, შინაარსიან სიცოცხლეს. ეს დეტალები, ცხადია, სრულყოფილად ვერ გვიჩვენებენ ადამიანის ცხოვრების გზას, მაგრამ ისინი ბევრ საგულისხმო რასმეზე მიგვანიშნებენ.

არსებობს ადამიანი, რომელიც ინტელიგენტი ხდება თავისი საერთო განვითარებით, მწიგნობრობით, ინტელექტით, ესე იგი ყოველივე ეს შეძენილი, შეთვისებული ცოდნის ნაყოფი გახლავთ. მაგრამ არის ინტელიგენტის კიდევ ერთი განსხვავებული კატეგორია, რომელსაც, ყველა ამ თვისების გარდა, თანდაყოლილი სულიერი სიმდიდრეც გამოარჩევს. ასეთებს გაცილებით ნაკლებად ვხვდებით და მათ ფიგურალურად სულიერი ინტელიგენტები შეიძლება ვუწოდოთ.

ასეთი ფიქრები გიპყრობს ძალაუნებურად, როცა ცდილობ რამდენიმე ძუნწი შტრიხით წარმოადგინო ერთი კაცური კაცის პორტრეტი. ეს გიორგი რცხილაძე გახლავთ, ჩვენი ძია გულო, ქართველი სპორტის მშვენება, მისი სიამაყე და სინდისი.

გულო რცხილაძე! რაოდენ კეთილშობილურ, რაინდულ, სასახელო ასოციაციებს იწვევს ამ სახელის გაგონებაც კი, რამდენი მშობლიური, ახლობელი, ძვირფასი გრძნობები იბადება მათს გულში, ვისაც მასთან სიახლოვის ბედნიერება რგებია.

მე არასდროს მინახავს ძია გულო ტანვარჯიშულ იარაღზე, არასდროს განმიცდია მისი მაგიური პედაგოგიური ალღო. ყოველივე ეს ჩემთვის ან წაკითხულით, ან ზეპირი გადმოცემით იყო ცნობილი. და იყო ამ ნაამბობში ისეთი რამ, რაც ადამიანს ლეგენდად აქცევს. მასზე ლაპარაკობდა ყველა — ძველი და ახალი თაობების წარმომადგენლები, ტანმოვარჯიშეები და ფეხბურთელები, მოფარიკავეები და მძლეოსნები, მწერლები და მხატვრები... თითოეული მათგანი გულო რცხილაძის პიროვნებაში პოულობდა იშვიათ თვისებებს, რაც მხოლოდ ერის კაცს შეიძლება ახასიათებდეს.

ათი წელი... ცოტაა ეს თუ ბევრი? მე მეცოტავება ეს დრო, იმდენად ნათლად ვხედავ თბილისის აეროდრომზე სისხამ დილით მოსულ ჭაღარა, ერთი შეხედვით, კაფანდარა, ღიმილიან კაცს.

— თქვენა ხართ ძმები გოგელიები? — დინჯად შეგვეკითხა იგი.

გულმა რეჩხი გვიყო. ამ კაცს ყველაფერი სცოდნია. იმ დღეს ჩვენ ჩამოვრჩით თვითმფრინავს, რომელშიც პოლონეთისკენ მიმავალი ქართველ მოფარიკავეთა ნაკრები გუნდი იყო. ბედი არ გინდა, სწორედ მოსკოვში გამგზავრების წინ კურიოზულმა შემთხვევამ დაგვაგვიანა და დაგვტოვა თბილისში. აეროპორტის ცნობათა ბიუროში, რომ იტყვიან, ცივი წყალი გადაგვასხეს: დღეს ამაოდ დაელოდებით მოსკოვისკენ მიმავალ თვითმფრინავსო. და უცებ, ჩემთვის უცნობი კაცი გვეკითხება:

— თქვენა ხართ ძმები გოგელიები?

იმედის ნაპერწკალმა გაიელვა...

— ეს გულო რცხილაძეა, ჩვენი სპორტული დელეგაციის ხელმძღვანელი. — ოდნავ გასაგონად გადმომილაპარაკა ძმამ.

მაგრამ ისიც შემთხვევით ხომ არ ჩამორჩენია თვითმფრინავს?

ძია გულოს გვერდით მყოფი აღელვებული კაცი დაუდევრობას გვსაყვედურობს. აბა, ვის უნახავს ასეთი საპასუხისმგებლო ტურნეს დროს სპორტსმენი საათმა მოატყუოს?! გულმოსული ადამიანის ტონი არ გვხიამოვნებს (ჩვენ ჩვენი გაჭირვება გვყოფნის), გულო რცხილაძეს შევყურებთ — ამ წუთში მხოლოდ მისი აზრი გვაინტერესებს. ის კი კეთილად იცინის, ბოლოს ხერითოზულ გამომეტყველებას ღებულობს და ამბობს:

— რა მოხდა, ქვეყანა ხომ არ დაქცეულა, აბა ვინ მოთვლის, თვითონ მე რამდენჯერ გადავყრივარ ასეთ შემთხვევას.

დაუფარავი აღტაცებით შევყურებ ამ სათნო კაცს.

ნათქვამია, ზოგი ჭირი მარგებელიაო. ეს შემთხვევა რომ არა, ალბათ ასე ახლოს ვერც გავიცნობდით გულოს.

იმ წუთიდან, რაოდენ საოცარიც უნდა იყოს, ყველაფერი წაღმა დატრიალდა: გამოინახა მოსკოვისკენ მიმავალი დამატებითი თვითმფრინავი და საერთოდ მთელი გზა ისე გავლიეთ, მგზავრობა არც გვიგრძვნია. თვითმფრინავი გზად სოხუმში დაჯდა. დროის მოსაკლავად გულო პატარა, მყუდრო კაფეში შეგვიძღვა. სწორედ მაშინ შევიტყვეთ, რომ ის განგებ ჩამორჩენია თვითმფრინავს — ჩვენ გველოდებოდა...

... ერთი სიტყვით, პოლონეთისკენ მიმავალ გუნდს ჩავუსწარით და რამდენიმე საათის შემდეგ უკვე ვარშავაში ვიყავით.

ღმერთმანი, ვისურვებდი, რომ დელეგაციის ასეთი ხელმძღვანელი, თუ გნებავთ, მფარველი, ყველა გუნდს ჰყოლოდეს. ამაზე სიტყვას აღარ გავაგრძელებ, მხოლოდ ერთ დეტალს გავიხსენებ.

ჩვენი ტურნე დასრულდა. მასპინძლებმა გამოთხოვებისას [illegible] თავისებური „კოქტეილი" მოგვიწყვეს. რა დასამალია, ასეთ დროს სპორტსმენებიც უარს არ ამბობენ ტრადიციულ შამპანურზე. ხალისიანი განწყობილება სუფევდა. ორკესტრი უკრავდა პოლონურ მელოდიებს, თუ არ ვცდები, „პოლკასა" და „კრაკოვიაკს". ჩვენ ამ შემთხვევაში [illegible] მასპინძლებმა ეს შენიშნეს და გვთხოვეს, რამე ქართული გვეცეკვა. ერთმანეთს უხერხულად შევყურებდით.

— ბიჭებო, ასე არ ივარგებს, — გვითხრა გულომ, უმალ ფორტეპიანოს მიუჯდა და [illegible]. უხერხულობა მსწრაფლ გაქრა. უნდა გენახათ, როგორი ტემპერამენტითა და მონდომებით [illegible]. პოლონელები ჯერ გაკვირვებით, მერე კი აღტაცებით შეჰყურებდნენ საერთო მხიარულებას. გულოს დახმარებით ის საღამო ქართული მელოდიების საღამოდ იქცა.

მე არასდროს მინახავს ძია გულო ტანვარჯიშულ იარაღზე, არასდროს განმიცდია მისი მაგიური პედაგოგიური ალღო. და მაინც, პოლონეთის ტურნეს შემდეგ ერთი წუთითაც არ მეპარება ეჭვი, რომ ურთიერთობა მქონდა ამ დიდებულ ადამიანთან, რომელიც ასე გულუხვად უნაწილებდა ახლობლებს და ნაცნობ-მეგობრებს თავისი ხალასი გულის მადლსა და სითბოს.

გულო რცხილაძე კლასიკური მუსიკით ყოფილა გატაცებული. კონსერვატორიამდე მისულა, ფორტეპიანოსთან ატარებდა დღეებსა და თვეებს... მერე [illegible] გატაცება, თავის საყვარელ ტანვარჯიშს რომ დაბრუნებოდა მთლიანად. არის ამ დაბრუნებაში რაღაც სიმბოლური და თავისებური: ბედნიერია, ვინც ადრეულ სიჭაბუკეში მიაგნებს თავის ნამდვილ მოწოდებას.

დრომ დაგვანახა, რომ ამ კაცს არაფერი [illegible]. დიდი საქმე გაუკეთა ქართულ ტანვარჯიშს. თუმცა, სიცოცხლის ბოლო დღემდე არც ფორტეპიანოს უღალატნია. დიდუბის ქუჩაზე მცხოვრებლებს ახლაც კარგად ახსოვთ სახლი, საიდანაც თითქმის ყოველ საღამოს იღვრებოდა ბეთჰოვენის, ლისტის, შოპენის მომაჯადოებელი ჰანგები.

... მის სამუშაო ოთახში რომანტიკული ატმოსფერო სუფევს. წიგნის თაროები, დაობლებული ფორტეპიანო, მრავალფეროვანი ფირფიტები... აქ უცხოვრია ზედმიწევნით საინტერესო კაცს, აქ გაუტარებია სიჭაბუკის წლები, აქვე გამოსთხოვებია ძალიან ლამაზ, შინაარსიან სიცოცხლეს, რომელიც ქართული სპორტის ისტორიაში თავისებურ ლეგენდად შევიდა.

ა. გოგელია.

საქართველოს პირველობა

გაიმართა მორიგი ტურის შეხვედრები.

● „ეგრისი“ (ცხაკაია) — „ფეიქარი“ (წულუკიძე) 0:1. მსაჯი გ. სართანია (ზუგდიდი).

მე-8 წუთზე წულუკიძელმა ჯანელიძემ მეტოქის კარში გაიტანა ბურთი და იგი ერთადერთი აღმოჩნდა ამ მატჩში, თუმცა მასპინძლებს ცდა არ დაუკლიათ წაგებისთვის თავის დასაღწევად.

● „სულორი“ (ვანი) — „სალხინო“ (გეგეჭკორი) 3:0. მსაჯი ნ. შავიშვილი (ბათუმი).

● „მეტალურგი“ (ზესტაფონი) — „ქართლი“ (გორის რაიონი) 1:1. მსაჯი ა. ჭკუასელი (თბილისი).

ტაიმი თანაბარ ბრძოლაში მიმდინარეობდა და უშედეგოდ დამთავრდა. შესვენების შემდეგ ანგარიში გახსნა გორელმა რევაზიშვილმა, ხოლო მატჩის მიწურულს სხილაძემ თანაფარდობა აღადგინა.

● „შუქურა“ (ქობულეთი) — „განთიადი“ (ცხინვალი) 0:0. მსაჯი ვ. გავრილოვი (თბილისი).

● „სამცხე“ (აწყური) — „დინამო“ (ზუგდიდი) 0:1. მსაჯი ა. ხიანოზოვი (თბილისი).

გამარჯვების გოლი 37-ე წუთზე გაიტანა ზუგდიდელმა დარასელიამ.

● „ალაზანი“ (გურჯაანი) — „სინათლე“ (თბილისი) 2:4. მსაჯი ე. ჩიფჩიური (თბილისი).

თამაში საინტერესო, დაძაბულ ბრძოლაში მიმდინარეობდა. თბილისელებმა ტაიმი მოიგეს ანგარიშით 2:0 (ბახტაძე, ძიძიგური). შესვენების შემდეგ ანგარიში კიდევ უფრო გაიზარდა — გოლი შორიდან გაიტანა პრონინმა. გურჯაანელებმა ამის შემდეგ შეძლეს 1 საპასუხო ბურთის გატანა (ხოსროშვილი), რასაც 78-ე წუთზე მოჰყვა ძიძიგურის მეოთხე გოლი. მატჩი უკვე დასასრულს უახლოვდებოდა, როცა „ალაზნის“ მცველმა ყალაბეგაშვილმა მეორედ აიღო „სინათლის“ კარი.

● „სქური“ (წალენჯიხა) — „ვარძია“ (ასპინძა) 2:2. მსაჯი ვ. შილაკაძე (თბილისი).

● „ვარკეთილი“ (გარდაბანი) — „ცისკარი“ (სიღნაღი) 1:0. მსაჯი თ. სადილიანი (თბილისი).

გარდაბნელმა ჯაშმა 38-ე წუთზე შეძლო მეტოქის კარის აღება.

უხეში თამაშისთვის გაფრთხილებული არიან გარდაბნელი დ. აბაშიძე და სიღნაღელი გ. ვარდიაშვილი. ამას გარდა, მეტოქის სიტყვიერი შეურაცხყოფისთვის მსაჯმა მინდვრიდან გააძევა „ცისკრის“ მოთამაშე ა. ბაჩუკაშვილი.

II ჯგუფი

I ზონა

„გარეჯი“ (საგარეჯო) — მევენახეობის საბჭოთა მეურნეობა (ბოლნისი) 4:0, „მესხეთი“ (ახალციხე) — „მევენახე“ (ვაზისუბანი) 5:1, „განთიადი“ (ბორჯომი) — „დურუჯი“ (ყვარელი) 5:0, „ბახტრიონი“ (ახმეტა) — „შევარდენი“ (თბილისი) 2:1, „არაგვი“ (დუშეთი) — „მშენებელი“ (წალკა) 3:0, „გარისი“ (თეთრი წყარო) — „ჰერეთი“ (ლაგოდეხი) 4:5, „აბული“ (ახალქალაქი) — „შირაქი“ (წითელი წყარო) 3:1.

II ზონა

„კოლმეურნე“ (ქედა) — „კომეტა“ (ფოთი) 1:0, „სამგურალი“ (წყალტუბო) — „განთიადი“ (აბაშა) 0:2. ჩხოროწყუს „კოლმეურნეს“ მოგება ჩაეთვალა ქუთაისის „დინამოსთან“, ხოლო მაიაკოვსკის „სალხინოს“ — ხელვაჩაურის „კახაბერთან“.

ზონალური პირველობა

„არაგვი“ (მცხეთა) — „წინანდალი“ (თელავი) 2:0, „ტიბაანი“ (სიღნაღი) — „ნაფარეული“ (თელავი) 6:1, „კაზრეთი“ (ბოლნისი) — „არამადნეული“ (მარნეული) 3:1, „კლდეკარი“ (მანგლისი) — „ოლიმპი“ (აგრანლო, წალკა) 4:1, ჩაის საბჭოთა მეურნეობა (წალენჯიხა) — „მეხალიჩე“ (ცხაკაია) 2:1, „ცხემლისხიდი“ (მახარაძე) — „კოლმეურნე“ (ლანჩხუთი) 0:0, „ფეიქარი“ (კულაში, სამტრედია) — „სპარტაკი“ (სამტრედია) 1:2.

გათამაშების ცხრილი

მდგომარეობა 1 სექტემბრისთვის

	თ.	მ.	ფ.	წ.	ბ.	ქ.
„გურია“ (ლანჩხუთი)	32	26	4	2	63—18	56
„ლოკომოტივი“ (სამტრედია)	31	21	6	4	55—19	48
„სინათლე“ (თბილისი)	31	20	3	8	58—29	43
„დინამო“ (ზუგდიდი)	34	16	9	9	49—30	41
„მეტალურგი“ (ზესტაფონი)	33	17	5	11	56—35	39
„კახეთი“ (თელავი)	32	14	11	7	52—36	39
„სალხინო“ (გეგეჭკორი)	33	15	9	9	39—39	39
„ლოკომოტივი“ (თბილისი)	27	15	6	6	44—19	36
„ივერია“ (ხაშური)	33	11	13	9	40—35	35
„ვარკეთილი“ (გარდაბანი)	34	11	13	10	35—40	35
ასკ (თბილისი)	32	12	10	10	38—30	34
„ეგრისი“ (ცხაკაია)	34	13	8	13	38—43	34
„სულორი“ (ვანი)	33	11	11	11	31—33	33
„სქური“ (წალენჯიხა)	33	8	16	9	41—47	32
ფიზკ. ინსტიტუტი (თბილისი)	30	9	13	8	35—29	31
„იხანი“ (თბილისი)	32	8	13	11	26—28	29
„გიგანტი“ (ლაითური)	31	10	9	12	37—42	29
„შუქურა“ (ქობულეთი)	32	10	9	13	27—34	29
„სამცხე“ (აწყური)	34	8	13	13	40—48	29
„მალაროელი“ (ჭიათურა)	33	10	7	16	26—41	27
„ქართლი“ (გორის რ-ნი)	34	8	9	17	43—59	25
„ცისკარი“ (სიღნაღი)	34	6	12	16	19—46	24
„ფეიქარი“ (წულუკიძე)	32	7	8	17	25—43	22
„განთიადი“ (ცხინვალი)	33	6	7	20	27—47	19
„ვარძია“ (ასპინძა)	34	4	11	19	27—75	19
„ალაზანი“ (გურჯაანი)	33	3	11	19	23—49	17

[illegible]

დუელი რეკორდსმენმა მოიგო

მოსკოვის ვ. ი. ლენინის სახელობის ცენტრალურ სტადიონზე სსრ კავშირის, გდრ-ის და პოლონეთის მძლეოსანთა მატჩში პროგრამის ყველა სახეობაში გამარჯვებისთვის დაძაბული ბრძოლა გაჩაღდა და შედეგებიც მაღალი გამოდგა: 110 მეტრზე თარჯრბენში სსრ კავშირის ხალხთა V სპარტაკიადის ჩემპიონს, თბილისის უნივერსიტეტის სტუდენტს, სპორტის ოსტატ ა. მოშიაშვილს ძალ-ღონე არ დაუზოგავს, საქართველოს რეკორდიც (13,9) კი გაიმეორა, მაგრამ ზიბეკთან (გდრ) II ადგილი მკერდით წააგო. გამარჯვებული ვოძინსკის (პოლონეთი) დროა 13,8.

ვაჟთა შორის სიმაღლეზე ხტომაში გამარჯვებული დახარჯული ცდების რაოდენობამ გამოავლინა: იუნგემ (გდრ) და შაპკამ (სსრ კავშირი) ერთნაირი სიმაღლე (218 სმ) დაძლიეს, მაგრამ პირველობა სტუმარს დარჩა.

უროს ტყორცნაში პირველობისთვის ბრძოლა ფაქტიურად ბონდარჩუკსა და კლიმს შორის მიმდინარეობდა. ტაიმერმაც (გდრ) დიდოსტატური შედეგი (72,62 მ) აჩვენა, მაგრამ ამან მას მხოლოდ III ადგილი მოუპოვა. ბონდარჩუკმა ურო 74,54 მეტრზე ტყორცნა და კლიმს 1,44 მეტრით აჯობა.

ქალთა შორის მეორე დღის შედეგებიდან აღსანიშნავია 200 მეტრზე შტეჰერისა (გდრ, 23,0) და შევინსკას (პოლონეთი, 23,1) დუელი. დაძაბული, თანაც ტემპიანი გამოდგა 800 მეტრზე მორბენალთა ასპარეზობა, რომელიც მაღალი შედეგით (2.01,0) მოიგო ჰოფმაისტერმა (გდრ). II ადგილი ვებროვსკამ (პოლონეთი) დაიკავა — 2.02,6, IV ადგილზე გასულმა ვაინგარტენმა (სსრ კავშირი) კი მხოლოდ 2.04,0 აჩვენა.

100 მეტრზე თარჯრბენში კვლავ შეუდარებელი გახლდათ ბალცერი (გდრ) — 12,8. თანაგუნდელ ერჰარდს მან 0,1 წამი მოუგო. მასპინძელთაგან საუკეთესოს—პოლუბოიაროვას კი მთელი წამით აჯობა.

ჰერბსტი (გდრ) 5 სანტიმეტრით უფრო შორს გადახტა, ვიდრე შევინსკა (650). მსოფლიო რეკორდსმენმა მელნიკმა ბადროს ტყორცნაში (62,52) დამარცხა ინგელი (გდრ) — 60,92.

ბირთვის კვრაში საინტერესო დუელი ჰქონდათ მსოფლიო ექსრეკორდსმენ გუმელსა (გდრ) და რეკორდსმენ ჩიჟოვას. ბრძოლა ამჯერადაც ლენინგრადელის გამარჯვებით დამთავრდა. საბჭოთა სპორტსმენმა მსოფლიო რეკორდი (20,43) გაიმეორა, გუმელმა კი 19,38 მ აჩვენა.

გუნდურ ჩათვლაში პირველად გათამაშდა მიკრო-მატჩები, რომელთა შედეგები ასეთია:

ქალები. გდრ — სსრ კავშირი 73:62, გდრ — პოლონეთი 87:46, სსრ კავშირი — პოლონეთი 71:62.

ვაჟები. სსრ კავშირი — გდრ 107,5:103,5, სსრ კავშირი — პოლონეთი 121:91, გდრ — პოლონეთი 122:89.

• • •

სურათზე: ნ. ჩიჟოვა (მარჯვნივ) და მ. გუმელი ასპარეზობის წინ.

თბილისელი ქალები — ფინალში

სსრ კავშირის ხალხთა V სპარტაკიადამ ერთგვარი კორექტივები შეიტანა მძლეოსნობაში საბჭოთა კავშირის თასის — „იზვესტიის“ პრიზის წლევანდელ გათამაშებაში: ვადები და ეტაპები შეამცირა. წლეულს თასისთვის მებრძოლი ქალაქების ნაკრები კოლექტივები 22 ზონად დაიყვნენ და გასულ შაბათ-კვირას ფინალის საგზურებისთვის იბრძოდნენ (ფინალური ტურნირები 14 სექტემბერს გაიმართება. „ა“ და „ბ“ ფინალურ ჯგუფებში გამოვა ის 7-7 საუკეთესო კოლექტივი, რომლებმაც წინასწარ ტურნირებში ყველაზე მეტი ქულა მოაგროვეს).

ერთ ასეთ წინასწარ ტურნირს ერევანი მასპინძლობდა. აქ ფინალის საგზურებისთვის თბილისის, ბათუმის, კიროვაკანის, ერევნის, ლენინგრადისა და სტავროპოლის ქალთა და ვაჟთა გუნდები იბრძოდნენ. სომხეთის დედაქალაქში სოხუმისა და ქუთაისის კოლექტივებსაც უნდა ეასპარეზათ, მაგრამ ამ ქალაქების მძლეოსანთა ნაკრებმა გუნდებმა ტურნირს თავი აარიდეს, რაც ერთხელ კიდევ ადასტურებს, რომ არც სოხუმში და არც ქუთაისში ხეირიანი გუნდების დაკომპლექტება არ შეუძლიათ. მოგაგონებთ, რომ სსრ კავშირის ხალხთა V სპარტაკიადაში საქართველოს მძლეოსანთა სავალალო მაჩვენებლები „სპორტის დედოფლისადმი“ სწორედ ამგვარი „ზრუნვის“ შედეგიც იყო.

ერევანში კარგად გამოვიდა თბილისის ქალთა კოლექტივი, რომელმაც 11787 ქულა მოაგროვა და I ადგილი დაისაკუთრა. II ადგილზეა სტავროპოლის ნაკრები (9044), III — ბათუმის კოლექტივი (5373).

თბილისელთა გამარჯვებაში ყველაზე მეტი წვლილი შეიტანა დინამოელმა სპორტის ოსტატმა ლ. ტუღუშმა, რომელმაც ორი I ადგილი დაისაკუთრა, თანაც, ორივეჯერ სპორტის ოსტატის ნორმატივი შეასრულა: ბადრო 54,18 მეტრზე ტყორცნა, ხოლო ბირთვის კვრაში თავისივე რესპუბლიკური რეკორდი 16,09 მეტრამდე გაზარდა.

I ადგილები მოიპოვეს, აგრეთვე, სპორტის ოსტატმა ლ. იველევამ (100 მეტრზე თარჯრბენი — 15,0), ლ. ჭარბაძემ (400 მეტრზე რბენა — 58,7) და ც. ლიპარტელიანმა (შუბის ტყორცნა — 43,73 მ). თბილისელმა ქალებმა ორი გუნდური გამარჯვებაც იზეიმეს 4X100 (49,6) და 4X400 მეტრზე (4.18,0) ესტაფეტებში.

II საპრიზო ადგილები ხვდათ: ლ. გუკს (სიმაღლეზე ხტომა — 165 სმ), ც. ჩოლოაშვილს (სიგრძეზე ხტომა — 562 სმ), თ. ივანოვას (200 მეტრზე რბენა — 27,3) და მ. მეტრეველს (800 მეტრზე რბენა — 2.16,2).

ნ. ლომიძე მესამე იყო 100 მეტრზე რბენაში (12,6), ხოლო ლ. ზვონიკოვა — 200 მეტრზე თარჯრბენში — 31,8.

როგორც ხედავთ, შედეგების უმეტესობა სახარბიელო როდია, მაგრამ ქალებს როგორ ვუსაყვედუროთ, როცა ვაჟებს გუნდურ შეჯიბრებაში და პირადშიც უარესი მაჩვენებლები ჰქონდათ. საკმარისი იყო კოლექტივს გამოკლებოდნენ მ. თყრომიძე, ა. მოშიაშვილი, ჯ. გორძამაშვილი, ი. ფხაკაძე, ი. დელა-როსა, რომ გუნდურ ჩათვლაში პირველობა სტავროპოლის ნაკრებისთვის დაგვეთმო. გამარჯვებულის შედეგია 19.562 ქულა. თბილისის გუნდი სტავროპოლელებს 1.303 ქულით ჩამორჩა და II ადგილს დასჯერდა.

თბილისელმა ვაჟებმა პირად ტურნირში მხოლოდ 6 გამარჯვება მოიპოვეს: ა. ანდრეევმა მოიგო 400 მეტრზე რბენა (49,0), გ. სტარიჩკოვი უძლიერესი იყო 1500 მეტრზე (3.59,5), რ. მიქოიანი — 3000 მეტრზე წინაღობებით რბენაში (9.27,2), ლ. დარახველიძე—სამხტომში (14,87 მ), თათევოსიანი — ჭოკით ხტომაში (460 სმ) და გ. ჯულაშვილი—ბადროს ტყორცნაში (54,44 მ).

კარგად იბრძოლა ბირთვის მკვრელმა გ. მაისურაძემ, რომელმაც პირად რეკორდს (17,01) მიაღწია. იგი საქართველოს სპორტსმენთაგან ერთადერთი იყო, ვინც ოსტატობის კანდიდატის ნორმატივი შეასრულა და მაინც II ადგილს დასჯერდა, ვინაიდან სტავროპოლელმა ე. კოლესნიჩენკომ 60 სანტიმეტრით უკეთესი შედეგი აჩვენა.

უროს მტყორცნელი ი. ბარსლიოვიც II ადგილზე გავიდა (59,86 მ), თუმცა მისგან ჯერჯერობით მეტს არც ელოდნენ. ასევე II ადგილები დაიკავეს გ. მებონიამ — სიმაღლეზე ხტომაში (2 მ), ვ. ჩუკანოვმა — სიგრძეზე ხტომაში (729 სმ), მიქოიანმა— 5000 მეტრზე რბენაში (15.12,4), გ. სტარიჩკოვმა — 800 მეტრზე ასპარეზობაში (1.56,2) და კვარტეტებმა 4X100 (43,2) და 4X400 (3.23,9) მეტრზე ესტაფეტებში.

III ადგილები ხვდათ ს. სვისტელნიკოვს — 200 მეტრზე შეჯიბრებაში (23,0), რ. არმენონაშვილს — 400 მეტრზე თარჯრბენში (58,4) და ა. ზვერბინას — 20 კილომეტრზე სპორტულ სიარულში (1:37.20,6).

რ. მაღრაძე.

ახალი ამბები-71

● **ვარშავა, 31 აგვისტო.** მეგობრული არმიების ჩოგბურთელთა აქ დაწყებულ I ჩემპიონატში საბჭოთა სპორტსმენებმა უხეიროდ აიღეს სტარტი: გუნდური შეჯიბრების პირველ მატჩში ჩეხოსლოვაკიელებთან დამარცხდნენ — 1:2. ერთადერთი ქულა სსრ კავშირის წარმომადგენლებმა ვაჟთა წყვილების შეხვედრაში მოიპოვეს: მოსკოველებმა ვოლკოვმა და ტარპიშჩევმა სძლიეს ხუტკუსა და კაშჩაკს — 6:2, 6:2. გუნდური ასპარეზობის შემდეგ დაიწყება პირადი ტურნირი, რომელიც 4 სექტემბრამდე გასტანს.

● **სტოკჰოლმი, 31 აგვისტო.** 1-12 სექტემბერს შვეციის ჰოკეისტთა ნაკრები რამდენიმე მატჩს გამართავს ჩეხოსლოვაკიაში. „ტრე კრუნურს“ ახალი მწვრთნელი — წარსულში ცნობილი კანადელი პროფესიონალი ბ. ჰარისი უდგას სათავეში. შვედების შემადგენლობაში 14 მოთამაშე იქნება, რომლებსაც შვეიცარიის ბოლო მსოფლიო ჩემპიონატში მონაწილეობა არ მიუღიათ. მაგრამ, როგორც ჰარისმა განაცხადა, მსოფლიო ჩემპიონატსა და ოლიმპიურ თამაშებში გამოსვლებისთვის ვეტერანებს ნაკრების კარი დახშული როდი აქვთ.

[illegible]

ქარელი

„კოლმეურნის“ რაისაბჭოს პირად-გუნდური პირველობა მცირეკალიბრიანი შაშხანით სროლაში ფიზკულტურელის საკავშირო დღეს მიეძღვნა. I ადგილი დაიკავა ზღუდრის კოლმეურნეობის გუნდმა. პირად ჩათვლაში გაიმარჯვა აბისელმა გ. მარგველაშვილმა. II ადგილზეა ე. ჯაბიშვილი, III — გ. გაგლოევი (ზღუდრი).

გ. ხარატაშვილი,
„კოლმეურნეს“ რაისაბჭოს თავმჯდომარე.

ცხაკაია

ფიზკულტურისა და დოსაფის რაიონულმა კომიტეტებმა ამას წინათ მოაწყვეს საიგიტაციო-მასობრივი მოტოლაშქრობა მარშრუტით: ცხაკაია — ნოქალაქევი — ფოცხო — უშაფათი — ზანა — ეკი — ცხაკაია. ლაშქრობაში 32 მოტოციკლისტი მონაწილეობდა. გადარბენის მონაწილეებმა ფოცხოს კიროვის სახელობის კოლმეურნეობის ფრენბურთელ ვაჟთა გუნდს გადასცეს ფიზკულტურისა და სპორტის რაიონული კომიტეტის გარდამავალი თასი, რომელიც გუნდმა ფიზკულტურელის საკავშირო დღისადმი მიძღვნილ შეჯიბრებაში მოიპოვა.

ე. გუგუნავა.

საინტერესო დაკვირვებები

დიდოსტატი ა. სუეტინი დიდი ხანია ტ. პეტროსიანის ერთგული სეკუნდანტი გახლავთ. ბუნებრივია, მეტად საინტერესოა მისი მოსაზრებები რ. ფიშერის თამაშზე. ალბათ მათი გათვალისწინებით დაიგეგმება პეტროსიანის ბრძოლის გეზი ფინალურ მატჩში.

შემთხვევითი როდია, რომ სუეტინი სპეციალურ ბიულეტენში „საერთაშორისო შეხვედრები" ფიშერის ორივე მატჩის (ტაიმანოვთან და ლარსენთან) პარტიებს აანალიზებდა. იგი ღრმად ჩაუკვირდებოდა ამერიკელი დიდოსტატის თამაშის ავ-კარგს. ბოლოს, დასკვნითს წერილში, სუეტინმა საინტერესო დაკვირვებები შემოგვთავაზა.

რა შეამჩნია სუეტინმა ფიშერის თამაშში?

ფიშერის შემოქმედებისთვის დამახასიათებელია კონკრეტული აზროვნების შესანიშნავი სიზუსტე, რაც თითქმის ავტომატიზმამდეა განვითარებული. მას არ იტაცებს, ასე ვთქვათ, ლირიკული გადახვევები. „ფიშერის თამაში საოცრად რაციონალურია, თუმცა სრულებით არაა მშრალი. არსებითად ყველა მისი აზრი მიმართულია პრაქტიკული წარმატების მოპოვებისკენ, რასაც პარტიის თამაშის დროს ხელს უწყობს ძალთა შესანიშნავი კონცენტრაცია, რაც აზროვნების ეკონომიასთანაა დაკავშირებული (შთაბეჭდილება იქმნება, თითქოს ფიშერი თავიდანვე ხელს იღებს „მცდარ" კვალზე და მთელს ძალას რეალური გზის მისაგნებად იყენებს). სწორედ ესაა იმის მიზეზი, რომ მის პარტიებში ცაიტნოტები არ არის".

ფიშერი მუდამ გამარჯვებისკენ მიილტვის, — წერს სუეტინი, — მაგრამ არასდროს არღვევს პოზიციური ბრძოლის პრინციპებს. იგი ამ წესს ლარსენთან მატჩშიც არ ღალატობდა. ყაიმზე უარი არასოდეს უთქვამს, მაგრამ როგორც კი მისი მეტოქე გვერდს აუვლიდა ყაიმის შესაძლებლობას, ფიშერის მახვილი თვალი მყისვე ამჩნევდა პოზიციის თანაფარდობის დარღვევას და თამაშს აგრესიულად წარმართავდა, მაგრამ ისევ პოზიციურ საფუძველზე.

სხვათა შორის, როცა სუეტინი ამ აზრს გვიზიარებს, დასძენს: „მშრალი ანგარიში" მატჩებში ფიშერის მეტოქეთა ბრალია. თავად ან არ ისურვეს, ან ვერ შეამჩნიეს ყაიმისკენ მიმავალი გზები.

ცნობილია, რომ პეტროსიანიც არ არღვევს პოზიციური მოძღვრების მოთხოვნებს, „პოზიციის მიხედვით" თამაშობს. ჩანს, ფინალურ მატჩში იქნება ყაიმები, მაგრამ არა უფერული, არაფრის მთქმელი „დიდოსტატური ყაიმები", რაც ესოდენ სძულს ფიშერს. ამერიკელი დიდოსტატი არ მოერიდება თუნდაც სტარტზე ყაიმზე შეთანხმებას, თუ ამ გადაწყვეტილებას პოზიცია უკარნახებს. ცხადია, ეს მას არც აალელვებს, როგორც ზოგიერთს ჰგონია.

იქნებ ფიშერმა მოიგონა თამაშის აქამდე უცნობი ხერხი? არა, უპასუხა ჟურნალისტებს თვითონ ფიშერმა ამ მიამიტ შეკითხვაზე. უბრალოდ, მე წარმატებით ვიყენებდი მეტოქეთა შეცდომებსო.

„დღევანდელი ფიშერი, — წერს სუეტინი, — ბრწყინვალე ფორმაშია, მაგრამ მის თამაშში არ არის ისეთი რამ, რაც ანალიზს არ ემორჩილება. ჭადრაკისადმი მიდგომაში, ჩვენი აზრით, იგი პაულ მორფის (XIX საუკუნის გენიალური ამერიკელი მოჭადრაკე. — თ. ზ.) თამაშის რაციონალურ და მოქნილ მანერას მოგვაგონებს. ჩვენს წინაა მკაფიო კლასიკური მიმართულების მოჭადრაკე, ზუსტი, თუმცა ვიწრო სადებიუტო რეპერტუარით, რომელიც გვერდს უვლის (მაგრამ არ გაურბის) ყოველივე გაურკვეველს".

ალბათ შეამჩნიეთ, რომ სუეტინმა არც ერთხელ არ ახსენა ფიშერის თამაშის სტილი. ეს შემთხვევითი როდია. მისი აზრით, ფიშერის მატჩებში „თამაშის ძალა უფრო არსებითი აღმოჩნდა, ვიდრე სტილი. ალბათ, ეს საერთოდ საჭადრაკო ბრძოლის კანონია. როცა ამა თუ იმ დიდი ოსტატის შემოქმედებით პორტრეტს ვხატავთ, მუდამ აღვწერთ მისი სტილის სხვადასხვა მხარეს. ფიშერის გამარჯვებები გვაიძულებენ უფრო ღრმად ჩავუკვირდეთ მოჭადრაკის ძალის პრობლემას. მისი სტილის გარეგნული უბრალოების მიღმა იმალება, პირველ ყოვლისა, აზროვნების ვეებერთელა პრაქტიკული ძალა".

ამიტომ სუეტინი დაასკვნის: ფიშერთან სათამაშოდ რომ დაჯდები, პირველ ყოვლისა, საბრძოლველად უნდა განეწყო, მხედველობაში მიიღო არა მისი თამაშის სხვადასხვა მხარე, არამედ მისი საჭადრაკო ძალა.

როგორ ფიქრობთ, პეტროსიანი არ ისარგებლებს თავისი მწვრთნელის ამ მოსაზრებებით? იქნებ ეს მისი დაკვირვებაცაა? მით უმეტეს, მისი პაექრობა ფიშერთან კიდევ უფრო მიმზიდველი გახდება.

თ. ზიორბაძე.

„ჯოზეფ, შვილო, გიჟი არა ვარ!"

„... ყველაფერი, რასაც ჩემზე ამბობენ, ტყუილია — გიჟი არა ვარ და შინ დაბრუნება მწადია".

ხნიერი, ჯმუხი, თმაშევერცხლილი ზანგი კარგა ხანია იმეორებს ამ სიტყვებს. სხვა გზა არცა აქვს მას შემდეგ, რაც შერიფმა და სამმა პოლიციელმა დენვერის „კოლორადო ფსიქიატრიულში" მიიყვანეს. პოლიციას გაუჭირდა ამ ოპერაციის ჩატარება, მაგრამ ხელჩართულ ბრძოლაში ბოლოს და ბოლოს გამარჯვება მაინც კანონის დამცველებს დარჩათ.

ხნიერი ზანგი, იგივე ჯოზეფ ლუის ბაროუა, ან, უბრალოდ, ჯო ლუისი — მოკრივე, რომელიც 13 წლის მანძილზე არ დამარცხებულა და რომლის სახელსაც სასოებით იმეორებდნენ მთელს მსოფლიოში.

დღეს 56 წლის ლუისს ძალამ უმტყუნა და იძულებული გახდა დანებებოდა ოთხ პოლიციელს. იყოს ძველი დრო, ოთხივეს მუშტებით გაუხეთქავდა თავებს! ლუისი ფსიქიატრიულ საავადმყოფოშია და დარდობს, თანაც მონოტონურად იმეორებს: „შინ მინდა! აქ თქვენ სიკვდილის პირამდე მიმიყვანთ. მართალია, დავიღალე და დავსუსტდი, მართალია, საჭმელი და ქალები ახლა მხოლოდ გულს მირევენ, მაგრამ, დამერწმუნეთ, გიჟი არა ვარ".

არც შერიფსა და მის ხელქვეითებს ჰგონიათ ლუისი შეშლილი. ერთ-ერთმა პოლიციელმა ჟურნალისტებს განუცხადა: „რა თქმა უნდა, ლუისი ის აღარაა, ბრედოკთან და შმელინგთან შეხვედრებში რომ იყო და იმ დილითაც რაღაც უცნაურად გამოიყურებოდა, მაგრამ სავსებით ნორმალურად გველაპარაკებოდა და გიჟის შთაბეჭდილებას ოდნავადაც არ სტოვებდა. როგორც ჩანს, ლუისი მართალია, შინ დაბრუნებას რომ ითხოვს".

სამწუხაროდ, ჯოზეფ ბაროუ უმცროსმა, რომელიც დენვერში სწავლობს სამართალს, დაარწმუნა მოსამართლე დეივიდ ბრონფმანი იმაში, რომ მამას ბოლო დროს ფიზიკური და გონებრივი სისუსტე დასჩემდა და ამიტომაც სოციალურად საშიში პიროვნება გახდაო. ამავე აზრს იზიარებს ლუისის ახლანდელი მეუღლე (რიცხვით მეხუთე). ზემოხსენებული განცხადებების საფუძველზე მოსამართლემ განკარგულება მისცა შერიფს დაეკავებინათ „სულით ავადმყოფი".

კოლორადოს შტატის კანონით ჯო ლუისმა ფსიქიატრიულ კლინიკაში სულ ცოტა 90 დღე უნდა დაჰყოს. ამ ხნის მანძილზე მას ან სპეციალურ საავადმყოფოში გაგზავნიან, ან ჩვეულებრივ კლინიკაში დატოვებენ. 3 თვის შემდეგ კი, თუ მას ჯანმრთელად სცნობენ, რა თქმა უნდა, გაათავისუფლებენ.

ხშირად ამ საზიზღარ დაწესებულებაში, რომელსაც რატომღაც სულით ავადმყოფთა სახლს უწოდებენ, სავსებით საღ-სალამათი ადამიანი მოჰყავთ. კლინიკა მას ალბათ პირობით შეარქვეს. საკმარისია საკუთარი თვალით ნახოთ რას წარმოადგენს დაავადებულთა ეს საკრებულო და ყველაფერი ნათელი გახდება. მაღალი ღობის იქით, მყუდრო და ლამაზი ბაღების ჩრდილს მიღმა ათასობით ჯანმრთელი ადამიანი იცინის და ტირის, იბრძვის და მღერის, სულდგმულობს და კვდება, საავადმყოფოში კი უხმოდ დალასლასებენ უბედურების ლაბირინთში მომწყვდეული სნეული ჩრდილები.

დენვერის ფსიქიატრიული საავადმყოფო არაფრით გამოირჩევა სხვა ამერიკული ან ევროპული კლინიკებისაგან. ჯო ლუისი, რომელიც გიჟად ავტორიტეტულმა სამედიცინო ექსპერტიზამ კი არ მიიჩნია, არამედ ოჯახურმა შეთქმულებამ, ყველაზე საშინელ გარემოცვაში მოხვდა. ნამდვილად ბედის დაცინვაა იმისთვის, ვისი ცხოვრებაც მუდამ აღსავსე იყო ბრწყინვალებითა და თავგადასავლებით.

მსოფლიოს ექს-ჩემპიონს უყვარდა მხიარული ცხოვრება და ქალები. 1948 წელს „იანკი სტადიუმის" სარბიელზე 43 ათასამდე მაყურებლის თანდასწრებით მან მეორედ დაამარცხა ჯო უოლკოტი და შეინარჩუნა ჩემპიონთა ჩემპიონის ტიტული. გამარჯვებულის იმპრესარიომ მაიკ ჯეკობსმა 841.739 დოლარი მიიღო, ლუისმა კი მხოლოდ 252.522 დოლარი. მატჩის შემდეგ ჩემპიონმა არდადეგები მოაწყო და მხიარულადაც გაატარა დრო. მაშინ მოკრივე 34 წლისა იყო და თავს ბრწყინვალე ფორმაში გრძნობდა. ლუისს მოწყინდა თავის პირველ მეუღლესთან მარვა ტროტერთან ცხოვრება. იგი ლამაზი ქალბატონის ფოლკნერის სიყვარულმა გაიტაცა, რომელიც შეერთებული შტატების შეიარაღებულ ძალთა პროტესტანტული მღვდლის მეუღლე იყო. ამ რომანტიკულ ისტორიაზე წერდა თითქმის ყველა იმდროინდელი გაზეთი, ყველაზე მეტად — „პოლის გაზეტა" (1845 წლიდან მოყოლებული, ამ გაზეთის ძირითადი თემა იყო მსუბუქი ყოფაქცევის ქალების, განგსტერების, პოლიტიკური მოღვაწეებისა და სპორტსმენების ცხოვრების სკანდალური ქრონიკა). ერთ დღეს კაპიტანმა მეტიუს ფოლკნერმა ჟურნალისტებს განუცხადა: „მან ჩემი მეუღლის სიყვარული მოიტაცა ძვირფასი საჩუქრებით, ბეწვეულითა და სხვა განძებით, რომლებიც ასე ძვირფასია ქალისთვის". ბოლოს და ბოლოს ფოლკნერს ინფარქტი დაემართა და ლუისი იძულებული გახდა დაეფინანსებინა მისი ხანგრძლივი მკურნალობა ნიუ-იორკის ერთ-ერთ კლინიკაში.

სწორედ ამ პერიოდში ჩაესვენა ჩემპიონის მზე. მაღალი ტიტული, რომელიც ლუისმა 1937 წელს, ჩიკაგოში მძაფრი რვარაუნდიანი ბრძოლის შემდეგ მოიპოვა, ჯიმ ბრედოკს დაუთმო.

ლუისი უაღრესად მძიმე მდგომარეობაში აღმოჩნდა. განრისხებულმა მარვა ტროტერმა განქორწინების საქმე წამოიწყო. ხოლო საგადასახადო სამმართველომ მოკრივეს ბრალდებად წაუყენა 1 მილიონი დოლარის დამალვა. ლუისი გაჭაღარავდა, სახეზე ნაოჭები გაუჩნდა. ჩემპიონი, რომლის ძარღვებშიც ინდიელთა ტომის — ჩეროკის სისხლი ჩქეფს, ერთბაშად დანებდა. ვალების დაფარვის მიზნით მან ხელახლა მოკიდა ხელი წვრთნას.

1949 წლის 22 ივნისს მსოფლიო ჩემპიონი მძიმე წონაში გახდა ოგაიოს შტატის ქალაქ ცინცინატის მკვიდრი ეზარდ ჩარლზი. იგი სწრაფი, მოქნილი და უშიშარი მოკრივე იყო, პატივმოყვარე და ამაყი. გულშემატკივრებმა სწორედ ამიტომ შეარქვეს მას ორბი. რინგზე ჩარლზი მართლაც ორბივით დასტრიალებდა თავს მსხვერპლს და უძლიერესი დარტყმებით ამოსუნთქვის საშუალებას არ აძლევდა. ჯო ლუისს არ სურდა ახალგაზრდა ჩარლზთან შეხვედრა, რომელსაც, ამავე დროს, თავის მოწაფედ თვლიდა.

ბრძოლის დაწყებიდან დამთავრებამდე ჩარლზის მეტოქე ყოფილი ალაბამელი „შავი ბომბარდირის" აჩრდილი იყო მხოლოდ. არბიტრმა მარკ კონიმ გამარჯვება ჩარლზს მიაკუთვნა. ლუისის გულშემატკივრებისთვის ეს დიდი ტრაგედია იყო. დამარცხებულმა ჩემპიონმა მხოლოდ 103.529 დოლარი მიიღო. ლუისმა გასტუმრა მევახშეები, გადაიხადა ვალი და თავის წილად 8 ათასი დოლარიღა დარჩა. ეს, რა თქმა უნდა, სასაცილო თანხა იყო ბილი კონთან (625.916) და მაქს შმელინგთან (349.228) ორთაბრძოლებში გამარჯვებისთვის მიღებულ ჰონორართან შედარებით.

ლუისი სიამოვნებით იგონებს მატჩ-რევანშს გერმანელ შმელინგთან. ამერიკის შეერთებული შტატების პრეზიდენტმა ფრანკლინ რუზველტმა მაშინ უბრძანა მას ბრძოლის მოგება. ადრე შმელინგს ლუისთან 12-რაუნდიან ბრძოლაში გამარჯვებისთვის ნაცისტებმა დაუვიწყარი შეხვედრა მოუწყვეს. ბერლინში შმელინგი „სპეციალური" დირიჟაბლით დაბრუნდა. გამარჯვებული მოკრივე მიიღეს ჰიტლერმა, გერინგმა, გებელსმა და ნაციზმის სხვა ქურუმებმა, როგორც არიული ძლიერების ნაღდი გამომხატველი. სწორედ ამიტომ სწადდათ რევანში ამერიკელებს და მათ პრეზიდენტს ფრანკლინ რუზველტს.

... გონგის ხმაზე ლუისის მძლავრი მუშტები მეხივით დაატყდა თავს გერმანელს. შმელინგი პირველივე რაუნდში ნოკდაუნში აღმოჩნდა. გადამტვრეული ნეკნებითა და დაზიანებული ხერხემლით იგი ჰოსპიტალში გააქანეს, გამარჯვებულს კი საზეიმო შეხვედრა გაუმართეს თეთრ სახლში.

ყველაფერი წარსულშია მოგონებების გარდა და ლუისიც დენვერის ფსიქიატრიულ საავადმყოფოში მოგონებებით ცხოვრობს. ჩაესვენა ლეგენდარული მოკრივის ვარსკვლავი, რომელიც ასე ნათლად კაშკაშებდა წლების მანძილზე. ჯო ალბად მალე დაბრუნდება შინ, მაგრამ სიცოცხლის დასასრული უკვე მოახლოვდა.

ჯუზეპე სინიორი.

იტალიურიდან თარგმნა
მ. ბარამიამ.

• • •

სურათზე: მატჩ-რევანშის წინ ჯ. ლუისი და მ. შმელინგი (სასწორზე) ხელს ართმევენ ერთმანეთს.

[illegible]-71

● **მენდრიზიო** (შვეიცარია), 31 აგვისტო. საბჭოთა ველოსიპედისტები შესანიშნავად გამოვიდნენ ვილჰელმ ტელის პრიზზე გამართულ მრავალდღიან რბოლაში. ეს შეჯიბრება განსაკუთრებით იმით იყო საყურადღებო, რომ საგზატკეცილო რბოლის ოსტატთა მსოფლიო ჩემპიონატის წინ ჩატარდა. საბჭოთა გუნდი ასეთი შემადგენლობით გამოდიოდა: ა. სტარკოვი, ა. გუსიატნიკოვი, დ. ტრიშინი, ნ. დმიტრუკი და ვ. ნელიუბინი. პირად ჩათვლაში ლიდერობას დიდხანს მინსკელი დმიტრუკი ინარჩუნებდა, მაგრამ ბოლო ეტაპზე მას გაუსწრო შვეიცარიელმა ფ. ვეჰრლიმ, რომელმაც 582 კმ 15 საათში, 42 წუთსა და 37 წამში დაფარა. II ადგილი დაიკავა კიშინიოველმა ტრიშინმა — იგი გამარჯვებულს დაახლოებით 2 წუთით ჩამორჩა. მესამეა კუიბიშეველი გუსიატნიკოვი. დმიტრუკი საბოლოოდ VII ადგილზე დარჩა. ადგილობრივმა პრესამ ხოტბა შეასხა საბჭოთა მრბოლელების გამოსვლას, რომლებმაც რამდენიმე საშუალედო ფინიში მოიგეს. საუკეთესო სამთო მრბოლელად აღიარეს გუსიატნიკოვი, ხოლო სპრინტში უძლიერესად — ხარკოველი სტარკოვი.

რეკორდები

3000 მ —

7.39,8

ბრიუსელი, 1 სექტემბერი. 24 წლის ბელგიელმა, მძლეოსანმა ემილ პუტემანსმა აქ 3000 მეტრი 7 წუთსა და 39,8 წამში გაირბინა და ევროპის რეკორდი დაამყარა: უწინდელი მიღწევა 1967 წლიდან ეკუთვნოდა ჰ. ნორპოტს (გფრ) და 5,2 წამით უარესი იყო.

პუტემანსის შედეგი მხოლოდ 0,2 წამით ჩამოუვარდება ოლიმპიური ჩემპიონის კ. კეინოს (კენია) მიერ 1965 წელს დამყარებულ მსოფლიო რეკორდს.

რედაქტორი მ. კაკაბაძე.

თბილისის სპორტული [illegible]

ფეხბურთი. საქართველოს პირველობა. I ჯგუფი. 2 სექტემბერი. „სინათლის" სტადიონი. „სინათლე" (თბილისი) — „სქური" (წალენჯიხა). დასაწყისი 16 ს. 3 სექტემბერი. „ისნის" სტადიონი. „ისანი" (თბილისი) — „კახეთი" (თელავი). 17 ს. 30 წ. „ლოკომოტივის" სტადიონი. „ლოკომოტივი" (თბილისი)—„ვარკეთილი" (გარდაბანი). 18 ს.

ИНДЕКС 66448 საქართველოს კპ ცენტრალური კომიტეტის გამომცემლობის სტამბა, ლენინის ქ. № 14. 3 უე 04822